

21.10.2016

Sisäministeriö
Kirjaamo
PL 26
00023 Valtioneuvosto

Viite: SM061:00/2015
SM1620744/ 00-01.05.00/SMDnro-2015-2070

Varsinais-Suomen aluepelastuslaitoksen lausunto ”HE-luonnos laiksi pelastustoimen järjestämisestä”

Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos toteaa lausuntonaan seuraavaa:

1. Järjestämisvastuu

Lakiluonnoksen 2§ järjestämisvastuu pelastustoimessa siirto viidelle maakunnalle on kannatettavaa. Nämä viisi maakuntaa, joista Varsinais-Suomi on yksi, järjestävät pelastustoimen sekä omassa maakunnassa että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (XX/201X) 10 §:ssä tarkoitelluilla yhteistyöalueilla. Viiden pelastuslaitoksen malli mahdollistaa perusteluissa esitettyjen tehokkuus ja taloudellisuus tavoitteiden saavuttamisen. Lainsäädännössä on varmistettava pelastuslaitosten mahdollisuus tuottaa terveydenhuollon kanssa sovitulla tavalla ensivaste- ja ensihoitopalveluja.

2. Rahoitus

Pelastustoimen osalta tulee turvata riittävä rahoitus toiminnan käynnistyessä siten, että siinä huomioidaan myös muutoksen aiheuttamat pysyvät ja välilliset kustannukset (mm. palkkojen harmonisointi, tietojärjestelmien rakentaminen, yms.). Alueelliset erityispiirteet, kuten esim. saaristo ja ruotsinkielisyys tulee myös huomioida rahoituksessa. Valtakunnallisten erityistehtävien erityisrahoitus on turvattava niitä hoitaville yksittäisille pelastuslaitoksille.

3. Palveluiden mitoitus

Palvelujen mitoituksessa (palvelutasopäätös) on huomioitava sisäisen turvallisuuden ja pelastustoimen strategiat. Palveluiden mitoitukseen on myös käytettävä yhteisesti sovituilla kriteereillä toteutettua riskianalyysiä. Kriteereitä ovat esimerkiksi sisäisen turvallisuuden muuttuvat uhkatasot, toimintaympäristön riskikehitys, toiminta eri turvallisuustilanteissa.

4. Varautumisen koordinointi ja tilannekuvan ylläpito

Maakunnan varautumisen yhteensovittaminen sekä tilannekeskuksen ja tilannekuvan ylläpitäminen tulee osoittaa pelastustoimen järjestämisvastuussa olevan maakunnan pelastuslaitoksen tehtäväksi. Järjestämisvastuussa olevan maakunnan pelastustoimi huolehtisi myös yhteistyöalueiden varautumisen koordinoinnista ja tilannekuvan ylläpitämisestä. Pelastustoi-
mella on nykyisinkin vahva rooli kuntien ja alueellisten sidosryhmien varautumisen tukemisessa sekä yhteensovittamisessa.

5. Tilaaja-tuottaja -malli

Esitetty, tilaaja-tuottaja -malli ei sovellu viranomaispalveluita tuottavalle organisaatiolle, kuten pelastuslaitokselle. Tilaaja-tuottaja -malli ei ole kustannustehokas vaihtoehto vaan lisää hallintoa ja sitä kautta kustannuksia. Palvelun järjestämisen ja tuottamisen pitäminen samassa organisaatiossa on perusteltua siltä osin, kun palvelutuotantoa ei tarvitse alistaa markkinaehtoiseen kilpailuun vaan tuotannosta vastaa viranomainen (esimerkiksi pelastuslaitos). Näin ollen pelastuslaitos on tarkoituksenmukaista sijoittaa tulevassa maakuntaorganisaatiossa suoraan ja ainoastaan järjestävälle tasolle.

6. Henkilöstö, kiinteistöt ja kalusto

Esityksen mukaan nykyisten pelastuslaitosten henkilöstö siirtyisi vanhoina työntekijöinä nykyisin ehdoin järjestävien maakuntien palvelukseen. Myös pelastustoimen kalusto siirtyisi maakuntien omistukseen. Kuntien omistamat kiinteistöt (esim. paloasemat) jäisivät kuntien omistukseen ja maakunta vuokraisi ne kunnilta. Kiinteistöjen osalta on laissa huomioitava, että osa paloasemista, kiinteistöistä, ei ole kuntien omistamia. Lisäksi on huomioitava, että nykyiset vuokrasopimukset sitovat pelastuslaitosta. Vuokrasopimusten pituus on varsin yleisesti 20 vuotta.

Muilta osin viittaamme pelastusjohtajien yhteiseen lausuntoon.

Jari Sainio
pelastusjohtaja